

**Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja Tuomo Puumala
Opetus- ja kulttuuriministeriö**

• **Suomalaisten ulkomailla toimivien virallisten koulujen rahoitus Suomesta**

Koulujen rahoitus Suomesta on epävarmaa ja tulkinnanvaraista sen perustuessa ”kotikuntatulkintaan”. Virossa on ollut esillä erityisen „selvitysmiehen” asettaminen asiaa ratkaisemaan. Samoin lähetettyjen työntekijöiden lasten kuuluminen valtionavun piiriin riippumatta kotikunnasta on ollut yksi esillä ollut kompromissiratkaisu.

Esitämme asian edistämiseksi seuraavia toimenpiteitä:

a.) Asetettavaksi asiaa selvittämään ulkopuolinen selvitysmies

Perustelut: Riippumaton ulkopuolinen näkemys antaisi puolueettoman kokonaiskuvan virallisten suomalaisten koulujen tarpeellisuudesta ulkomailla. Huomioitavaksi tulisivat mm. maiden välinen yhteistyö, maiden väliset sopimukset, kulttuurinvaihto ja rahoitusmallit.

b.) Selvitettäväksi mahdollisimman nopeasti lähetettyjen työntekijöiden (työkomennus) lapsien väliaikaisuusstatus riippumatta kotikunnasta Suomessa

Perustelut: Lähetetyllä työntekijällä on päätös kuulumisesta suomalaisen sosiaaliturvaan Eläketurvakeskukselta (ETK) ja tähän nojautuen Kansaneläkelaitoksen (KELA) vastaava päätös. Lähetetyn työntekijän komennus saattaa kestää esimerkiksi Virossa jopa viisi vuotta mutta kotikunnan menetyksistä seurata ennen tätä. Työkomennus on luonteeltaan väliaikainen oleskelu ulkomailla. Virossa toimivat suomalaiset yritykset ovat asiasta laajasti huolissaan ja koululle on esitetty kysymys siitä, että ”miten on mahdollista ettei virallinen suomalainen koulu voi vastaanottaa suomalaisia lapsia, kun olemme väliaikaisesti työkomennuksella ulkomailla mutta emme omaa kotikuntaa Suomessa?” – tässä on nähdäksemme selvä ristiriita.

Olemme lähestyneet opetus- ja kulttuuriministeriötä (OKM) sähköpostitse 12.5.15, 30.6.15 ja 14.10.15. Vierailimme OKM:ssä 8.5.2015. OKM on vastannut meille 12.6.2015 sähköpostitse – kiitos palautteestanne. Myöhemmät kysymyksemme (30.6.15 ja 14.10.15) ovat olennaisia ja koskevat koulumme jatkon edellytyksiä:

- Onko opetus- ja kulttuuriministeriön tarkoitus ohjeistaa virallisia suomalaisia kouluja ulkomailla siitä, voidaanko suomalaisten perheiden lasten koulumaksuja eriarvoistaa sen mukaan, mikäli oppilas on tai ei ole, Suomen valtionavun piirissä? Lapset ovat Suomen kansalaisia.
- Onko suomalainen todistuksenanto-oikeus poikkeuksetta olemassa Suomen kansalaiselle virallisessa suomalaisessa koulussa riippumatta Suomen valtionavusta?
- Mikäli lapsen suomen kielen osaamistaso on riittävä voivatko koulut tarjota opetuspalveluja muiden maiden kansalaisille? Riittävä suomen kielen osaamistaso varmistetaan virallisella kielitasokokeella (keskitaso).

Olemme selvittäneet ja tiedostaneet, että kaikkien ulkomailla toimivien virallisten koulujen tilanne on pitkällä aikajänteellä vaikea. Operatiivisen lasten opetustyön ja vastuun lisäksi vastaamme myös palkanmaksusta lähes pääosin suomalaiselle henkilöstölle ja muista vastaavista sitoumuksista kuten tilavuokrat. Parhaillaan suunnittelemme vuosia 2016-17 ja olisi ensiarvoisen tärkeää saada virallinen palaute/ohjeistus esitettyihin kysymyksiin. Pahin skenaario on toimintojen lakkauttaminen vuonna 2017. Nykyinen ”kotikuntatulkinta” rahoituksen perustana ei suoraan ota esitettyihin asioihin kantaa aiheuttaen myös tulkinnanvaraisuutta ja -mahdollisuutta. Koulumme tulee varmistua siitä etteivät tehtävät päätökset ole ristiriidassa asiaan liittyvien suomalaisten ja virolaisten viranomaistahojen näkemyksien ja maiden lakien kanssa.

Olemme olleet yhteydessä paikallisiin kauppakamareihin ja palaute on ollut yksiselitteinen. Virallisia suomalaisia kouluja ulkomailla tarvitaan edistämään maiden välisiä kaupallisia suhteita ja osaltaan auttamaan suomalaisten yritysten toimintaedellytyksiä ulkomailla. Toimiminen ulkomailla on suomalaisen yrityksen etu myös kotimaassa.

Lisätietoja:

Kari Forssten, Tallinnan suomalaisen koulun tuki ry, hallituksen puheenjohtaja +372 56630888, kari.forssten@indoorgroup.ee
Sanna Hirvola, Tallinnan suomalainen koulu, rehtori +372 5128843 sanna.hirvola@suomalainenkoulu.ee

Liitteet:

- Sivistysvaliokunnalle tehty kannanotto 7.9.2015 (yleisinformaatio tilanteesta)
- Suomalaisen-eestiläisen kauppakamarin FECC kannanotto 10.12.2015